

ЯК МИ ДОЇХАЛИ ДО ПІВНІЧНОГО БІГУНА.

Стаття Рольда Амундсена і Лінкольна Елсворта.

12 травня минула річниця відкриття північного бігуна експедицією Амундсена. Величезний дирижабль "Норге" ("Norget"), напівавторого типу, на 18 тисяч метрів газобуму і з трьома моторами в 250 кілограмів сил, на якому було 15 осіб персоналу, долетів до північного бігуна. Учасники експедиції зняли першу у світі фотографію з відкритого північного бігуна. В річницю цієї величезної події Рольда Амундсена написав статтю, в якій описує подорож цієї історичної експедиції. Амундсен виїздить з Кінгсбею, на острові Шпіцберген, і передається через північний бігун — долетів до Аласко.

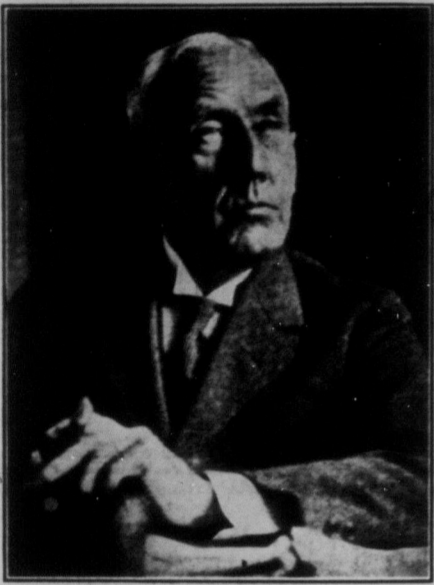
(Докінчення.)

Ми летіли досить низько. Приблизно на висоті 200 метрів, при роботі двох моторів. Третій ми тримали в резерві. Нараз подув північно-східний вітер і ослабив нашу швидкість лету до 72 кілометрів на годину. Нам прийшлося шукати воздушну течію, що при ній "Норге" зміг би летіти якнайшвидше. На висоті 530 метрів, при вітрі, що дув за нами, ми

19-та година. — Отримуємо сигнал з норвезької радіостанції в Ставангері. Надзвичайно вразливі. В глибині полярної пустелі ми отримуємо вістки від своїх приятелів.

Прекрасне сонце, що споводорожувало нам, ховається; раптово падіння температури: 10 градусів нижче зера! Нас оповиває туман. Ложня тревога: дещо далі туман розвівається.

22-га година 25 хвилини. —

РОЛЬДА АМУНДСЕН, дослідник південного й північного бігунів.

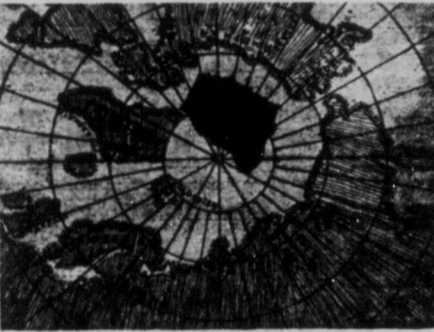
почали летіти зі швидкістю 80 кілометрів на годину.

При допомозі соняшного компаса і радіо ми були цілком певні свого шляху. Ось кілька записок з мого щоденника в останні години перед відкриттям бігуна.

18-та година 40 хвилини. — Маленька пригода: мотор з лівого боку перестав працювати через брак горючого матеріалу. Рури, що доставляли паливо, замерзли. Взятю поверх години, щоб направити мотор.

Знову туман. На цей раз густи і широкий. Туман — найнебезпечніший ворог. Він позбавляє можливості слідувати за дорогою, він грозить небезпекою. Приходиться підноситися вище, щоб уникнути туману. На висоті 650 метрів ми все ще в густих шмарах туману; підносимося вище і сягаємо 1,100 метрів, пливемо під безхмарним небом.

12-те травня, північ. По меридіану Кінгсбею. — Сонце світить у всій своїй красі. Ми на широті 88 градусів 30 минут.

Північний бігун і його околиці. Чорним зазначені невідомі ще підпільні околиці, але через рік минулого року перелетів вже експедиція Амундсена.

приблизно в 167 кілометрах від бігуна. Знову лівий мотор працює з перервами.

Нині народження Елсворта — йому нині 45 літ. Ми здоровімо свого товариша. Щоби відсвяткувати подію, Нобіа (командант дирижабля), відкриває фляшку пуншу й мій пемо за його здоров'я. У нас є ще багато поживи. 40 термосів, наповнених чаєм і кофе, 41-ий термос-велитень повний бульону, до якого немає, зрештою, охочих: він пройнявся запахом металу.

1-ша година. — Хмарі розвіваються. Це дуже нас тішить. Адаж ми могли б не побачити бігуна! Висчислювання показують, що за пів години ми досягнемо цілі. Ми наближаємося; ще кілька хвилин очікування.

Нарешті, в 1-й годині 25 хвилин соняшний компас показує, що ми досягли бігуна. Дирижабль спускається до 100 метрів над кригами.

Кілька днів скорше за нас Американець Бирд долетів до бігуна на фокері. Це був відважний трюк, бо спуститися тут ніяк неможливо. Пловучі криги складаються тут з мозаїчних куснів, збитих одна попри другу. На одній з цих криг зараз є математична точка — північний бігун. Ці криги є в постійному русі. Кожний день нова маса криг може перебраться місце на північному бігуні.

Поки ми спускаємося нижче, ми беремо в руки три прапори трох держав, що є зарепрезентовані на дирижаблі. Кожний прапор прикріплений до держала з алюмінія, загостреного з одного кінця.

Я кидаю норвезький прапор. Держало відривається в кригу і застрягає. Полярний вітер тріпає матерію прапору. Елсворт кидає так само американський прапор, а Нобіа — італійський.

Я міцно стискаю руки Вістингові, моему товаришові подорожі до південного бігуна. Ми з ним розділили радість відкриття двох бігунів земної кулі.

Тепер — в дорогу, в Америку! Як лише ми проминути "вершок землі", ми стінемося з цікавим явищем. До цього часу ми мали захід з лівого боку, а схід з правого. Зараз, навпаки, захід з правого боку, а схід з лівого. Редьярд Кіплінг не предбачив цього, коли він написав свою знамениту фразу:

"... Бо захід є захід, а схід є схід, і ніколи ці дві частини світа не стрінуться між собою!"

Переклав Волиць.

СТАРОВИННЕ СХОВИЩЕ.

14. травня при земляних роботах в Кічкасі грабарі натрапили на старовинне сховище. 16. травня відкопали камяний склеп, де знайшли кістки людини. Трохи згодом знайдено неподалеко від першого ще один склеп.

В РЕВОЛЮЦІЙНОМУ КИТАЮ.

ОРГАНІЗОВАНІ СИЛИ В КИТАЮ.

Ми недавно повідомляли вже, що в Вучані, в осередку революційного Китаю, відбувся 3-ій з'їзд Комуністичної Партії Китаю, в якому взяли також участь представники Кумінтану та інших організацій. На тому з'їзді підраховано організовані революційні сили Китаю, які ось як виказуються:

Комуністична партія нараховує зараз 58,000 членів, комсомол 35,000, союз студентів 400,000, трейд-юнії 3,000,000, а революційні селянські організації 10,000,000 членів.

З'їзд обговорив політичну й економічну ситуацію Китаю, одобрив дотеперішню тактику спільного фронту з революційними силами проти імперіалізму та проти зради Чан-Кай-Ші.

По зраді революції міщанськими кругами зі страху перед соціальними вимогами працюючих рішено поширити пропаганду головно між бідним селянством і ударно прискорити

революційне вирішення земельного питання. Це приєднає для революції мільони бідного селянства, а рівночасно унеможливить контрреволюції зужити селян проти революції.

З'їзд ТИХООКЕАНСЬКИХ ТРЕЙД-ЮНІЙ.

В Ганкові відбувся недавно з'їзд трейд-юній ріжних тихоокеанських країн, в якому взяли участь представники Англії, Франції, Злучених Держав та представники Червоного Профінтерну.

З'їзд мав відбутися в Кантоні, але що там владу захопили прихильники Чан Кай-Ші, то з'їзд перенесено до Ганкова. Світова буржуазія не дозволила деяким делегатам висісти в Кантоні. Австралійська влада не дала делегатам своєї країни паспортів на ту конференцію. Японських делегатів а рештовано. Одним словом буржуазія чинила всякі перешкоди, щоб не допустити до з'їзду, однак він таки відбувся в Ганкові.

СТРАШНА СТАТИСТИКА.

169,487 ЖЕРТВ БІЛОГО ТЕРОРУ ЗА ОДИН РІК.

Як МОДР допомагає жертвам класової боротьби.

Друга конференція Міжнародної Організації Допомоги Революціонерам звернулася з відозвою до робітників цілого світу, в якій між иним каже:

Буржуазія цілого світу лише за 1926 рік замордувала 9,688 борців класової боротьби, 21,343 пролетарів ранила, а 138,456 запукувала в'юрми. Проти класових борців було переведено 3,560 процесів, в яких класові буржуазні суди заздрили 18,337 революціонерів на 19,829 років тюрми.

113 революціонерів засуджено на до смертну тюрму, а 385 на смерть.

Більш терор в кожній державі шає. І в тих державах, де ще нема фашистської диктатури, але править "міщанська

демократія", уживають найгостріших заходів, щоб зломити робітничий рух. В колоній капіталізм огнем і мечем удержує своє панування. Але й колонійські народи розпочали всюди визвольну боротьбу.

Лише одна держава стала на стороні пригноблених та переслідуваних, а це Радянський Союз, де робітничий та селянський кермує державою.

Міжнародна Організація Допомоги Революціонерам вже п'ять років бореться проти білого терору. В 1926 році виплатила всього 3 мільйони марок допомоги, а 500,000 марок видала, на правничу оборону. В 43-ох державах світа ця організація має 11 мільйонів одиначних й колективних членів, з цього припадає на самий Радянський Союз 3 мільйони 800 тисяч членів.

Всі на фронт Червоної Допомоги!

ПРОДАЖНЯ ГАЗЕТКА.

В Луцьку почала виходити нова газета українською мовою "Народний Вістник". Західньо-українська преса повідомляє, що адміністрація цієї газети одержала кліше наголовку й шрифти із Варшави. За один день вона витратила 1,800 золотих на помешкання і 500 золотих на меблі. Крім того співробітникам виплачено поважні аванси. Словом, зробила видатки, на які не спромоглася ні одна з українських газет Західньої України. Друкується ця газета у воеводській дру-

карні і взагалі дуже близько до пана воеводи. Словом, це є шайхетська газета українською мовою.

Видання цієї газетки звязане з наступними виборами. Мета її замилувати очі українських селян, промовляючи до них їхньою мовою. Але, коли пана пошастило купити пару писак, то ледве чи їм пошастить обдурити селянські маси.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті!"

ТОРТУРИ У ЛЬВІВСЬКИХ ВІЗНИЦЯХ.

20. травня з.р. зачався у Львові великий процес проти кількох політичних в'язнів в'язниці при вул. Баторія за бунт проти в'язничої влади. На лаві засіді інж. А. Мельник, Е. Зиблікевич, Б. Зелений, В. Коваленко, М. Бігун, Р. Барановський, Т. Воробець, всі засуджені в т. зв. "бесарабівському процесі".

Причиною процесу були випадки, які мали місце ще 16. вересня 1925 року. В тому дні привезено зі Стрия тяжко побитого політичного в'язня Костинюка, з приводу чого всі політичні в'язні улади демонстрацію. Розлючені із-за цього тюремні власти рішили перешкодити демонстрації переселенням в'язнів на т. зв. Бригідки. До келії влади дозорці і силою почали брати вибраних. Мельника, що горичкував і лежав хорий в ліжку, стягнули нагого, били і стусанували, а опісля тягнули за ноги через щільний коридор і по сходах, наслідком чого він страшно покалічився в чвяхи по підлозі. Крім цього один з дозорців копнув його так ногою, що переломив ребро. З иними поводилися в цей самий спосіб.

За це все на лаві обвинувачених засіяли не тюремні дозорці, які допустилися тих звірств, але, навпаки, самі в'язні за мимий бунт. Дводенна розправа не виказала майже ніякої вини обвинувачених, навпаки, вийшла на яв компромітація тюремної управи.

За це все на лаві обвинувачених засіяли не тюремні дозорці, які допустилися тих звірств, але, навпаки, самі в'язні за мимий бунт. Дводенна розправа не виказала майже ніякої вини обвинувачених, навпаки, вийшла на яв компромітація тюремної управи.

УХВАЛА ПРО ДНІПРЕЛЬСТАН

Союзний Раднарком затвердив ухвалу про Дніпрельстан. Після цієї ухвали Дніпрельстан має за завдання здійснити план електрифікації Дніпротроївського району та зокрема привести ріку Дніпро в районі від Верхнедніпровська до Херсону, суміжну сітку залізниць та інші шляхи у найвигідніший стан для їхнього використання з економічного, енергетивного та транспортного погляду, а рівно опрацювання всієї звязної з електрифікацією Дніпра проблеми організації промисловості. Органи, що стоять на чолі Дніпрельстану, є правління Дніпрельстану з технічною радою при ньому та управління головного інженера.

МАЙБУТНІ ЕКСПЕДИЦІЇ ТА РОЗКОПИНИ.

Укрголовнука організує велику експедицію на Київщину, Полтавшину й Чернігівщину для розкопки і вивчення пам'яток трипільської культури.

В експедиції візьмуть участь видатні археологи, художники й фотографи. Завдання експедиції — вивчити й встановити звязок трипільської культури з культурами народів Середземного узбережжя острова Крита.

ОБІЗДКА САСКАТУНСЬКОЇ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ ПО ФАРМАХ.

Цим подається до відома всім українським робітникам і фермерам, що Провінційний Виконавчий Комітет висилає Саскатунську Мандолінову Орхестру на провінційальну об'їздку, яка дасть ряд концертів в слідуючих місцевостях:

Пруд'гом, Саск., в суботу вечером, 2. липня.

Дана, Саск., в неділю вечером, 3. липня.

Кадворт, Саск., в вівторок вечером, 5. липня.

Вакас, Саск., в п'ятницю вечером, 8. липня.

Верігін, Саск., в неділю вечером, 10. липня.

Сторджіс, Саск., в понеділок вечером, 11. липня.

Стінен, Саск., в вівторок вечером, 12. липня.

Канора, Саск., в середу вечером, 13. липня.

Кемсек, Саск., в четвер вечером, 14. липня.

За оголошеннями й подорожницями на них слідує на місцях. Товариші! товаришки! Не омийте нагоди, щоб почути гарний мелодійний спів, музику і побачити чудові народні танки. Приходить всі на означені дні, дайте нагоду своїм дітям познайомитися з дитими робітників міста Саскатуна. За Промком ТУР'Дім: М. Рогоман, голова. С. Юрійчук, секретар.

ЗАБЕЗПЕЧИТЬ СЕБЕ В Р.З.Т.

Чи ви є вже членом Робітничого Запозового Товариства? Чи подбали ви про те, щоб забезпечити собі і своїй родині допомогу на випадок слабости, каліцтва або смерті? Якщо ні, то зробіть це зараз.

За одного долара місячної вкладки одержує член Р.З.Т. по \$10.50 тиждень в часі слабости або каліцтва.

За 4 роки свого існування Р.З.Т. виплатило поверх 30 тисяч запозови своїм членам і посмертно для родин членів. Сьогодні є в касі готівки 25 тисяч для запозови членів Р.З.Т.

Робітники й робітничі! Нині ви зловрозі свого родиною, але ніхто не може сказати, що з вами може бути завтра. Тому приходьте всі громадо на віча, які відбуватимуться в нищє поданих місцевостях і на яких буде говорити т. І. Клібановський про розвиток і значіння Р.З.Т.

Загальні мітинги відбуватимуться в такому порядку:

Кемлус, Б. К., вівторок, 28. червня вечером.

Реслесток, Б. К., субота, 2. липня вечером.

Реслесток, Б. К., неділя, 3. липня пополуудні і вечером.

Доналд, Б. К., вівторок, 5. липня вечером.

Годден, Б. К., четвер, 7. липня вечером.

Філд, Б. К., неділя, 10. липня пополуудні.

Бенф, Алта., вівторок, 12. липня вечером.

Кенмор, Алта., неділя, 17. липня вечером.

Келгари, Алта., субота, 23. липня вечером.

Келгари, Алта., неділя, 24. липня вечером.

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фермерської молоді.

Журнал цікавий і корисний так для дітей як і для старої молоді. В кожному числі багато ілюстрацій.

Пошрийте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати!

На цілий рік передплата вноситься тільки 50 центів.

Поодинокое число 5 ц.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу: THE YOUTH'S WORLD Pritchard & McGregor Sta. Winnipeg, Man.

АПТОН СІНКЛЕР. МЕНЕ ЗОВУТЬ ТЕСЛЕЮ.

Повість про друге пришестя.

(Переклав з англійського Елген Касьяненко.)

(Продовження.)

— ... В той день відіме від них пан-бог їхні оздобні давнічки з їхніх ніг, їхні гребініці й блискучі як місяць вінці, їхне намисто й браслетки, серпанки, очіпки, оздобні з коліт, хусточки, платівочки, сережки з ушей і носів, всі і всякі зміни вбрання, мантії, укривала, кручені шпильки, дзеркала, тонке полотно, капелюхи й запинала. І станеться так, що замість любих пахошей буде сморід, замість пояса — дрانتя, замість корсетки — брудний лантух і гілий замість краси. Але в цю хвилину розчинилися двері з коридору і до салі вступила Мері Магна.

XI.

— Господи, чи бач, хто тут?! Білі, ніччєна тварючко! Я-ж не бачила вас уже два місяці! Невже ви хочете остаточно покинути мене саме через те, що закохалися в дівча з громадянства, з обличчям японської лядки? Що це мені за притичина, що я втрачаю своїх коханців швидко, ніж знаходжу їх? Еджертен Роліт, та йдіть-же сюди — вам можна вибачити, я гадаю — я так само побувоясь за свої очі перед вашою дружиною, як і ви самі. Та читьте, мене все-ж кортіло-б, щоб мені надокучив хтось один. Галло, Півнище, ну як почувате себе моя бабуня у вашій скальпувальні? Скажіть,

невже-ж ви гадаєте, що потрібно аж три дні роботи підвештовки Індінок, аби здерти шкуру з одним-одним старенької ляди? І цілий тиждень, щоб підняти кутки рота та дати їй вічну посмішку? "Знаєш, бабуню?" — казала я їй, — "дешевше було-б наняти Чарлі Чапліна, щоб він крутився в тебе перед очима до кінця днів твоїх". І... читьте, що це? Чому це ніхто й досі не представив мене цьому дженг'лменові? Це ваш друг, Білі? Тесля? Вибачте, м-р Тесля, але ми, кіно-люде, звикли балакати про наші обличчя й наші маніри, бо-ж не що-дня, от скажимо мені, припадає заробити мільон доларів, поводячись попростому. На кого працює цей дженг'лмен?

Вихор балачки Мері Магни на хвилину вщух і ми встигли перегалнутися.

— Що? Ви кажете — ні на кого? І всі ви стоїте тут і ніхто не підписує контракта? А ви, Еджертен, ви ще й досі не телефонували в "Вічне Місто"? Добре, що випадком через п'ять хвилин буде тут сам Ти-Ес. — Його жіночка вчє вдруге стати красавцею отут в цій скальпувальні. Ось послухайте моєї ради, м-р Тесля, не підписуйте контракту сьогодні, ціна вам зростаєме кілька сот раз за кожний тиждень, утримуйтесь!

Мері спинилася знову, порушуючи тим своєю звичку торохтати доти, доки не перебіє щось зовні. Це її так причарував вигляд Теслі.

— Господи! Звідки він тут узявся? Читьте, він виглядає — ах, дайте пригадати — так, так, це як раз він! Слушайте, Білі, — ви може й не повірити цьому, — перед двома тижнями була я в церкві, заходила подивитися на шлюбну церемонію Роксани Рідль з великим князем. У

великій церкві біля парку, — вона зветься церквою св. Бартоломея. Сидівши там, я дивилася на велике колореве вікно над престолом, і міжу вам записягнути, Білі, — мені здається, наче м-р Тесля вискочив з того вікна.

— А може-ж він і справді вискочив звідти, — вставив я.

— Без жарг'нів! Кажу вам, Білі, що цей дженг'лмен — просто живий образ тої постаті. Та читьте, він-же й не говорить, ще не вимовив ані слова! Скажіть мені, м-р Тесля, є у вас голос, чи ви — німий з картини. "Слуга в домі або-ж Бен-Гур"? Скажіть що-небудь, покажіть мені себе з цього боку!

І знову я ставив собі питання, як приїме все це Тесля? Схилить голову і втєче від грядущої жіночої балаканини? Чи вскохить у її тенета, як це трапляється кожному, хто лише з Мері зустрічається? Чи може цей людині пошастить досити того, на що ще ніхто не був здатний, — змусити її замовкнути?

Тесля мягко посміхнувся; от-же, вона закрутила й його; принаймні — він хочє бути вчидливим!

— Мері, — сказав він, — я думаю, що ви носите на собі геть чисто все, крім сережки в носі.

— Сережки в носі? Що за безглузда вигадка! І як вам могла спасти на думку така дурниця!

— Коли ви вступили сюди, я як раз цитував пророка Ісайю. З його часів на землі перейшло вісімдесят поколінь жінок, Мері; вони вибороли собі виборче право, але, як видно, не вигадали нічого нового в мистецтві самоодоблювання. Деякі слова пророка може й здадуться чудними для вас, але коли ви добре розмірку-

єтесь над ними, то побачите, що ви маєте на собі та в дома геть чисто все, що він нараховує: "оздобні давнічки на ногах, гребініці й блискучі як місяць вінці, намисто й браслетки, серпанки, очіпки, оздобні на колінах, хусточки, платівочки, сережки в вухах, всі і всякі зміни вбрання, мантії, укривала, кручені шпильки, дзеркала, тонке полотно, капелюхи й запинала".

Наводячи цей список, Тесля поводив очима з одної на другу частину розкішної постаті Мері Магни. Можете лише уявити собі, як стояла вона перед ним, — ця зухвала й повна життя постать, якою ви її бачили в "Клеопатрі", в "Салометі", в "Дюбарі", в "Ганні Болейні", — чи може я перерахувати тут усіх славетних куртизанок і королев усієї історії? Та в буденним життю її постать і маніра вражають кожного: вона пишна брунетка, носить на собі всі чисто фарби і коли йде вулицею, то немов би ціла процесія з прапорами. Я згодний закластися, що того дня вона мала на собі — не рахуючи діамантів, що могли бути, а могли й не бути справжніми, — не менше, ніж на п'ять тисяч доларів ріжних цінностей. Чого вартий був сам великий мистецький капелюх з щільним квітником на крисах і цілюю пташиною на вершечку? Та чи треба повторювати й мені список Ісайї?

— Все чисто, крім сережки в носі, — провадив далі Тесля. — А вона-ж на ближчому тижні може стати модою.

— А де-ж ваші дзеркала? — підхопив критик, жартуючи.

— О, та це-ж дрібниці, — заступився я за свою приятельку. — Покажіть йому, що там у вас у торбинці, Мері!

(Далі буде.)